

7 KROKÓW

do lepszych zdjęć

Sławomir Gawryluk

Krok 1. Poznaj swój aparat

Niezależnie od tego czy fotografujesz prostym aparatem kompaktowym czy zaawansowaną lustrzanką cyfrową, ważne jest abyś poznał dobrze swój aparat.

Dlaczego jest to takie ważne? Już sama świadomość istnienia różnych funkcji w aparacie daje Ci pewien komfort.

Wiedząc, że Twój aparat posiada funkcję np. automatycznego czyszczenia matrycy nie zdziwi cię już dziwny piskliwy kilkusekundowy dźwięk wydobywający się z aparatu zaraz po włączeniu. Wiedząc, że Twój aparat posiada funkcję odszumiania

zdjęć przy długich czasach naświetlania, ze spokojem odczekasz kolejne kilkanaście sekund przy fotografowaniu nocnych krajobrazów.

Świadomość pewnych zachowań aparatu uchronić Cię może zarówno przed frustracją

spowodowaną strachem przed uszkodzeniem 'kochanego cyfraka' jak też może bezpośrednio wpłynąć na jakość Twoich fotografii. Bywa, że nowo zakupiony aparat ma przez producenta ustawioną jakość zdjęć (współczynnik kompresji plików JPG) na wartość średnią, a nie najwyższą, co oczywiście zgodnie z intencją producenta zaoszczędzi trochę miejsca na Twojej karcie pamięci, ale spowoduje jednocześnie, że pliki ze zdjęciami będą pozbawione części informacji, a co za tym idzie, zdjęcia będą gorszej jakości. Jak widzisz, sama wiedza o istnieniu pewnych funkcji w Twoim aparacie już jest cenna. Ważniejsze jednak staje się umiejętne wykorzystanie tej wiedzy. Wiedzieć, że masz możliwość Podglądu

Głębi Ostrości to jedno, a umiejętność skorzystania z tej możliwości to drugie. Nie nabędziesz jednak nigdy tej umiejętności jeżeli nie będziesz wiedział czy Twój model lustrzanki ma przycisk PGO czy nie (przy okazji sprawdź w instrukcji).

Przykłady można mnożyć i mnożyć, ale wierzę, że już nie masz wątpliwości, że

swój aparat trzeba znać. Jak go jednak najlepiej poznać?

Odpowiedź jest bardzo prozaiczna. Na początku przeczytaj instrukcję obsługi. Od deski do deski. Nie przejmuj się, jeżeli niektóre terminy będą Ci obce. I tak nie da się poznać całego aparatu w ciągu jednego wieczora (chyba, że to bardzo prosty kompakt).

Instrukcja obsługi aparatu powinna być Twoją podstawową lekturą podczas poznawania aparatu. Wbrew pozorom, z instrukcji można nauczyć się nie tylko o tym, który przycisk do czego służy. Przeważnie w instrukcji znajduje się dużo cennej wiedzy na

temat samego fotografowania (np. zasady kompozycji).

Wiadomo jednak, że teoria teorią, a najlepiej uczyć się w praktyce. Świetną metodą na praktyczne poznanie funkcji aparatu jest zabieranie go ze sobą na spacer. Można wtedy poćwiczyć różne ustawienia aparatu, można przyzwyczaić się do rozmieszczenia przycisków oraz nauczyć się których opcji szukać w poszczególnych zakładkach menu aparatu. Nie masz wówczas presji czasu, że zdjęcie musi Ci się koniecznie udać. Poświęć na to trochę czasu, na pewno się zwróci.

Kiedy już dobrze poznasz swój aparat, to ustawienie poszczególnych parametrów zajmie Ci tylko chwilkę, a czas w fotografii

ma kluczowe znaczenie. Jeżeli np. zechcesz wykonać zdjęcie z lampą błyskową ale zależy Ci na niewielkim ograniczeniu siły jej błysku, to sprawdzanie czy Twój aparat to umożliwia w trakcie sesji portretowej może być już zbyt późne.

Krok 2. Pamiętaj o ekspozycji

Fotografia, jak dosłowne tłumaczenie tego słowa mówi, to rysowanie światłem. Światło jest w fotografii czynnikiem niezbędnym, bez niego o fotografii nie może być mowy.

Sięgając jeszcze do czasów fotografii analogowej, obowiązywała reguła, która kazała fotografom światło dawkować w

odpowiednich proporcjach. Jeżeli fotograf pozwolił, aby do filmu dostało się za dużo światła, powstawało zdjęcie prześwietlone.

Jeżeli światła wpuścił za mało, zdjęcie było zbyt ciemne (czyli niedoświetlone).

Pomimo rewolucyjnych zmian w technologii, fotografia cyfrowa nie wprowadziła do fotografii żadnych zmian jeżeli chodzi o ilość światła potrzebną do prawidłowego zarejestrowania obrazu. Zarówno kiedyś, jak i dziś Ekspozycją określamy właśnie ilość światła, które potrzebne jest do wykonania fotografii w sposób prawidłowy.

Co to jednak oznacza 'prawidłowy'? Według powszechnej definicji, prawidłowo

naświetlone zdjęcie, to takie, które nie ma utraty informacji zarówno w jasnych partiach jak i w ciemnych. Istnieją jednak sytuacje kiedy intencją fotografa jest np. niedoświetlenie zdjęcia, w celu np. wyeksponowania pięknego koloru zachodzącego słońca. W innym przypadku, fotografując pod światło (tak, można fotografować pod światło) zmuszeni jesteśmy nieco zdjęcie prześwietlić, aby nie pogрузić w ciemnościach twarzy pięknej modelki. Jak widzisz, nie fotografowi zależy na osiągnięciu ekspozycji książkowo poprawnej. Czasem warto poeksperymentować, aby uzyskać interesujący rezultat.

Masz w swoim aparacie przycisk oznaczony ikonką . Używaj go aby w zależności od potrzeby naświetlić zdjęcie bardziej niż sugeruje światłomierz, lub mniej.

Powyższe zdjęcie zostało celowo niedoświetlone, aby uzyskać sam kontur człowieka i jednocześnie wyeksponować kolor nieba.

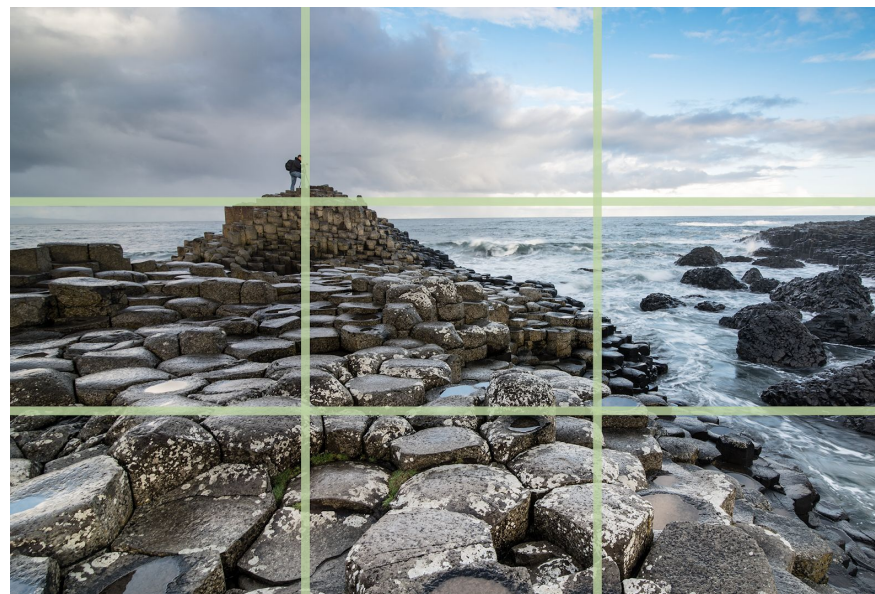
Fotografując np. krajobraz zimowy, światłomierz może nie poprawnie zinterpretować fotografowaną scenę i zdjęcie wyjdzie zbyt ciemne, z śnieg szary. Warto wtedy przy pomocy właśnie tego przycisku (kompensacji ekspozycji) i pokrętła sterowania wprowadzić do ekspozycji ‘poprawkę na plus’ (ok. +0,7, +1,0) aby śnieg na zdjęciu wyszedł śnieżno-biały.

Krok 3. Kadruj świadomie

Podobno zasady są po to aby je łamać. Ale aby je łamać musisz je znać. Nie zaczynałbym nauki fotografowania od łamania zasad kompozycji. Najpierw naucz

się je stosować, aby potem samemu podjąć decyzję czy i kiedy je złamać.

Zasad kompozycji jest wiele, ale na początek naucz się przynajmniej jednej, np. zasady trójpodziału. Na czym ona polega? Jest bardzo prosta.

Dzieląc kadr w równych odstępach 2 liniami pionowymi i dwoma poziomymi otrzymujesz 4 mocne linie i 4 mocne punkty. Jak się domyślasz zapewne, najistotniejsze elementy na zdjęciu umieszczać należy właśnie w mocnych liniach lub w mocnych punktach.

Jak w nawyk wejdzie Ci stosowanie tej zasady to naucz się kolejnych, na łamanie ich jeszcze przyjdzie czas.

Pamiętaj też, o tym aby starać się na zdjęciu wyróżnić jedną najważniejszą rzecz. Abyś umiał odpowiedzieć na pytanie "co sfotografowałeś?" jednym słowem lub zdaniem. Jeżeli odpowiedź będzie brzmieć: "na tym zdjęciu sfotografowałem przepiękny

wodospad, oraz moją żonę z jej psem, oraz nasz nowy samochód z przyczepą, a także wspaniały zachód słońca" to oznacza, że nie podjąłeś decyzji o tym co chcesz na zdjęciu pokazać. Pamiętaj, aby zdjęcie miało jeden najważniejszy motyw. Jak go wyróżnić? Umieść go np. w mocnym punkcie.

Każdą rzecz możesz sfotografować na minimum kilka sposobów. Jeżeli fotografujesz swoje dziecko to możesz je sfotografować z poziomu Twojego wzroku, ale możesz też przykucnąć i fotografować je z poziomu jego wzroku pokazując jego świat tak jak ono właśnie go widzi. Nietypowy kadr uzyskasz kładąc się na ziemi i fotografując dziecko jeszcze z niższego

poziomu. Fotografując zabytkową budowlę możesz obejść ją z każdej strony, możesz sfotografować ją z bliska lub z daleka, obiektywem szerokokątnym lub teleobiektywem. Dlaczego więc niektórzy poprzestają na pierwszym ujęciu? Skąd wiadomo, że pierwsze ujęcie jest najlepsze? Nie wiadomo! Rób więcej ujęć i potem wybieraj najlepsze. Z czasem oglądając obraz w wizjerze będziesz już sam w stanie zdecydować czy warto nacisnąć spust migawki czy poszukać lepszego kadru – ale to wymaga praktyki.

Czasem wystarczy się położyć na ziemi (lub położyć aparat), aby uzyskać interesujący kadr.

Zdjęcie wykonałem leżąc na ziemi, aby 'skrzydlate rowery' sfotografować na tle nieba bez niepotrzebnych elementów w kadrze.

Masz w swoim aparacie obiektyw ze zmienną ogniskową, tzw. zoom. Wykorzystaj to. Zoom nie służy tylko do przybliżania. To

narzędzie, które pozwala na pewną swobodę w budowaniu kadru.

Kiedy fotografujesz piękny krajobraz, będzie on lepiej prezentować się na zdjęciu kiedy użyjesz krótkiej ogniskowej (czyli szerokiego kąta widzenia). Kiedy jednak celem Twoim stanie się wykonanie portretu bliskiej Ci osoby, wydłuż ogniskową, uzyskasz w ten sposób niezniekształcony obraz i rozmycie, które wyodrębni fotografowaną osobę z, być może, nieciekawego tła.

Niska wartość przysłony też w tym pomoże.

Krok 4. Naucz się panować nad światłem

Łatwo powiedzieć, trudniej zrobić powie nie jeden.

Niekoniecznie musi to być takie trudne, poza tym można rozłożyć to w czasie. Panowanie nad światłem możesz zacząć od banalnych zabiegów. Jeżeli fotografujesz z lampą błyskową, sprawdź jak w Twoim aparacie, lub zewnętrznej lampie regulować siłę błysku. To Ci się przyda, np. przy fotografowaniu osoby pod światło. Nie wszyscy wiedzą, że fotografując w słoneczny dzień warto używać lampy błyskowej,

szczególne przy portretach. Należy jednak wtedy zmniejszyć siłę błysku o ok. 1 diałkę EV aby oświetlenie twarzy było bardziej naturalne.

Jeżeli fotografujesz przy naturalnym oświetleniu, wybierz odpowiednią porę dnia na zdjęcia. Fotografowanie w południe nie jest najlepszym pomysłem, choć i wtedy zdarza się zrobić dobre zdjęcia. Magia światła zaczyna się jednak o magicznej godzinie, tzw. złotej godzinie, która zaczyna się ok. 30 minut przed wschodem słońca. Jeżeli nie lubisz wstawać to pocieszeniem może być to, że druga złota godzina obejmuje moment zachodu słońca. Wtedy zarówno kierunek, jak i barwa światła

sprzyjają fotografowaniu. Pamiętaj, że nie tylko ilość światła ma znaczenie, ale też jego jakość. Jakość czyli barwa, kierunek, twardość, to są cechy które sprawiają, że fotografowany obiekt, może zupełnie inaczej wyglądać na zdjęciu i wzbudzać zupełnie inne emocje.

Zacznij od obserwacji, popatrz jak wygląda twoje otoczenie, drzewa, rośliny, elewacje budynków oświetlone porannym światłem słonecznym, oraz południowym? Zobacz kiedy chmury na niebie nabierają najpiękniejszych barw. Obserwuj i wykorzystuj to na swoich zdjęciach.

Krok 5. Kontroluj ostrość

Czy zdjęcie musi być ostre? Zdecydowanie tak. W 99% przypadków zdjęcia powinny być przynajmniej w jednej drobnej części ostre. I to w tej części, która jest najważniejszą w odbiorze.

Często za pomocą długiego czasu naświetlania chcemy zaakcentować ruch na zdjęciu pokazując rozmycie, ale również wtedy dla kontrastu umieszczamy w kadrze coś, jakiś element, który jest ostry.

W jaki sposób kontrolować ostrość?

Każdy cyfrowy aparat fotograficzny jest wyposażony w system Automatycznego Ustawiania Ostrości, tzw. AUTOFOCUS. Możesz zaobserwować jego działanie naciskając w aparacie spust migawki do połowy. AUTOFOCUS zaczyna wtedy wyszukiwać w pewnym obszarze kadru punkty o największym kontraście i na ich podstawie ustawia soczewki w obiektywie,

aby obraz stał się ostry. Pamiętać jednak należy, że AUTOFOCUS to system niedoskonały. Są sytuacje kiedy nie zadziała poprawnie, np. kiedy będziemy starali się ustawić ostrość na jednolitej powierzchni, lub kiedy mamy mało światła.

Wtedy warto skorzystać z opcji ręcznego ustawiania ostrości i kręcąc pierścieniem na obiektywie uzyskać zadowalający obraz w wizjerze.

Bywa też że AUTOFOCUS jest za wolny i nie nadąża za obiektem w ruchu. W większości aparatów da się wówczas przełączyć system ustawiania ostrości w tryb ciągły, wówczas aparat stara się nadążyć za

ruchomym obiektem. I znowu warto tu sięgnąć do instrukcji obsługi.

Przełącz się w tryb ciągły AF aby podążać z ostrością za obiektami w ruchu. Tryb ciągły to AF-C lub AI servo (w Canonach)

Z ostrością wiąże się jeszcze jedno pojęcie fotograficzne. Jest to Głębina Ostrości.

Określa ono przestrzeń, w której obiekty rejestrowane na zdjęciach są ostre.

Jeżeli głębia ostrości jest mała, obiekty które znajdują się poza nią są rozmyte. Jeżeli jest duża, praktycznie wszystko na zdjęciu jest ostre. Umiejętne wykorzystanie głębi ostrości pomaga wydobyć z kadru temat zdjęcia zaś ukryć elementy nieistotne.

Małą głębię ostrości lubimy na zdjęciach portretowych, dlatego wykonujemy je zwykle jasnymi obiektywami z ogniskową dłuższą od standardowych 50 mm. Dużą głębię ostrości lubią fotografowie krajobrazu, dlatego też pracują oni zwykle z

szerokokątnymi obiektywami przy dużej wartości przysłony.

Krok 6. Pamiętaj o obróbce

Upowszechnienie fotografii cyfrowej spowodowało powszechną opinię i przekonanie, że zdjęcia można robić szybko i za darmo. Nawet w naszym języku zagościło określenie 'strzelać fotki'. Jednak kiedy zależy nam bardziej na świadomym fotografowaniu, a nie 'strzelaniu fotek' powinniśmy uświadomić sobie, że moment zapisu pliku cyfrowego na karcie pamięci nie jest jeszcze zakończeniem procesu robienia

zdjęcia. Tak jak w czasach fotografii analogowej, musieliśmy wywołać film, a następnie wykonać z niego odbitki siedząc godzinami w fotograficznej ciemni (z przyjemnością to wspominam), to dziś właśnie plik cyfrowy na karcie pamięci powinniśmy traktować jako tzw. cyfrowy negatyw. Określenie to przyjęło się stosować do plików w formacie RAW, ale jeżeli ktoś używa formatu JPEG, również ta zasada powinna go obowiązywać. Aby powstała Fotografia (przez duże F) powinniśmy spędzić jeszcze trochę czasu w ciemni cyfrowej, czyli przed ekranem komputera. Nie mówię tu o retuszu, lecz o prostych zabiegach, takich jak prostowanie zdjęcia, korekcja jasności, kontrastu, nasycenia

kolorów oraz wyostrzaniu. To są operacje, które można wykonać w najprostszych programach graficznych.

Czy wszystkie zdjęcia należy poddawać takiej obróbce? Oczywiście nie! Wystarczy jak zrobisz to ze zdjęciami, które będziesz chciał komuś zaprezentować, czy to w formie odbitki, czy umieszczenia na portalu społecznościowym.

Warto poznać przynajmniej jeden program do obróbki zdjęć. Ja używam najczęściej Adobe Lightroom Classic CC. Prowadzę również warsztaty z obsługi tego programu.

Jeżeli będziesz prezentować zdjęcia, które są krzywe, blade i nieostre oznacza to brak szacunku do własnej pracy.

Nie spodziewaj się wówczas, że ktoś inny ją doceni.

Krok 7. Pokazuj zdjęcia i wsłuchaj się w opinie innych

Nawet najlepsze zdjęcia schowane do szuflady po prostu nie istnieją. Jeżeli lubisz fotografować, pokazuj innym efekty swojej pracy, najlepiej osobom niespokrewnionym i niezwiązanym z Tobą w sposób emocjonalny. Tylko wtedy opinie zarówno dobre, jak i złe będą rzeczywiście wartościowe. Jeżeli w Twoim mieście jest jakiś klub fotograficzny, zapisz się do niego, poszukaj w Internecie for dyskusyjnych tematycznie związanych z fotografią.

Pokazuj tam swoje zdjęcia i wsłuchuj się w opinie innych. Nie zniechęcaj się jednak, jeżeli usłyszysz słowa krytyki. Krytyka jest tak samo wartościowa jak komplementy, a może nawet bardziej.

Ważne jest też oglądanie zdjęć innych oraz czytanie opinii na ich temat. Nie musisz w końcu uczyć się na własnych błędach, staraj się po prostu nie popełniać błędów innych.

Te 7 prostych kroków to tylko skromny początek drogi do lepszych zdjęć. Wszystkie są ważne, lecz nie wystarczy je przeczytać, aby zdjęcia były lepsze. Rób dużo zdjęć, wprowadzaj w życie nowe nawyki i umiejętności i nigdy nie przestawaj rozwijać swojego fotograficznego warsztatu. Niech Twoja przygoda z fotografią nigdy się nie kończy.

Życzę samych udanych kadrów.

Sławomir Gawryluk

Wszystkie Prawa Zastrzeżone. Zabrania się modyfikowania niniejszej publikacji w jakikolwiek sposób, publikowania i/lub udostępniania jej we fragmentach ani w całości. Drukowanie niniejszej publikacji jest dozwolone wyłącznie dla własnych potrzeb czytelnika. Informacje podane w niniejszej publikacji nie są objęte jakąkolwiek gwarancją.